

Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru

DĚTSKÁ KLINICKÁ PSYCHOLOGIE

1	Cíl specializačního vzdělávání	18
2	Vstupní podmínky a průběh specializačního vzdělávání	18
	2.1 Požadavky na povinnou praxi v oboru a doporučenou praxi	18
	2.2 Účast na vzdělávacích aktivitách (povinné a doporučené).....	19
3	Rozsah požadovaných teoretických znalostí, praktických dovedností a seznam výkonů	20
4	Hodnocení specializačního vzdělávání	25
5	Profil absolventa	25
	5.1 Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost	25
6	Charakteristika akreditovaných zařízení	26
	6.1 Požadavky pro udělování akreditace k uskutečňování praktické části vzdělávacího programu.....	27
	6.2 Požadavky pro udělení akreditace k uskutečňování teoreticko-praktické části vzdělávacího programu	27
	6.3 Požadavky pro udělování akreditace k uskutečňování teoretické části vzdělávacího programu.....	28
7	Programy povinných kurzů a seminářů	29
	7.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit.....	29
8	Seznam doporučené literatury	31

1 Cíl specializačního vzdělávání

Specializační vzdělávání v oboru **Dětská klinická psychologie** je určeno pro klinické psychology. Jeho cílem je získání specializované způsobilosti osvojením specifických teoretických znalostí a praktických dovedností v oblasti prevence, diagnostiky a terapie dětí, umožňující samostatnou činnost specialisty – **Dětského klinického psychologa v ambulanci a lůžkové péči.**

Za výkon povolání se považuje psychologická diagnostika, psychoterapie, rehabilitace psychických funkcí a systematická psychologická péče o děti všech věkových skupin se zdravotními nebo psychickými poruchami a riziky, školení ostatních zdravotnických pracovníků v oblasti klinické psychologie dětí a metodické řízení a organizace psychologické péče o děti.

2 Vstupní podmínky a průběh specializačního vzdělávání

Podmínkou pro zařazení do specializačního vzdělávání v oboru je získání specializované způsobilosti v oboru klinická psychologie.

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu povolání:

- a) formou celodenní přípravy v rozsahu odpovídajícímu stanovené týdenní pracovní doby podle ustanovení vyplývajících ze zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 96/2004 Sb.“) pod odborným dohledem klinického psychologa, školitele, formou celodenní přípravy.
- b) nebo formou externí přípravy, která se liší od celodenní přípravy, že doba určená na praktické zdravotnické činnosti může být zkrácena nejvýše na polovinu doby stanovené pro celodenní přípravu. Úroveň této přípravy nesmí být nižší než u celodenní přípravy. Za kvalitu a dodržení celkové délky externí přípravy, která nemůže být kratší než u celodenní přípravy, odpovídá akreditované zařízení.

2.1 Požadavky na povinnou praxi v oboru a doporučenou praxi

a) povinná praxe v oboru

Celková doba	Počet měsíců
Dětská klinická psychologie – 24 měsíců na specializovaném dětském klinicko-psychologickém pracovišti, z toho nejméně 2 měsíce na akreditovaném pracovišti.	24 měsíců

z toho	na dětském lůžkovém oddělení, event. jiném lůžkovém nebo stacionárním oddělení poskytujícím péči o děti	min.3 měsíce
	na psychologickém pracovišti pro péči o děti v ambulantní praxi	min.3 měsíce

Povinnou praxi na akreditovaném pracovišti lze vykonat ve kterékoli fázi specializačního vzdělávání též formou odborných stáží.

b) doporučenou doplňkovou praxi

Pracoviště	Délka trvání
na psychologickém pracovišti pro děti, které poskytuje své služby pacientům dětské psychiatrie (v rámci lůžkových pedopsychiatrických oddělení nebo ambulancí dětské psychiatrie)	3 měsíce
na psychologickém pracovišti pro děti, které poskytuje své služby pacientům jiných lékařských oborů (pediatrie, praktičtí lékaři pro děti a dorost, dětská neurologie)	3 měsíce

Doplňkovou praxi lze vykonat ve kterékoli fázi specializačního vzdělávání též formou odborných stáží, praxe se započítává do doby celkové praxe.

2.2 Účast na vzdělávacích aktivitách (povinné a doporučené)

Účast na vzdělávacích aktivitách

Kurzy, semináře	Počet dní
povinný specializační kurz před atestační zkouškou	3 dny (6 kreditů)
minimálně 1x za semestr povinná účast na teoretickém kasuisticky orientovaném semináři pořádaném akreditovaným pracovištěm	1 den (2 kredity za každou účast)
minimálně 6x ročně povinná účast na supervizním semináři pořádaném akreditovaným pracovištěm – skupinová forma práce (otevřená skupina s minim. počtem míst 10 osob)	min. 6 seminářů za 1 rok studia (celkem 12 hodin - 12 kreditů)
certifikovaný kurz v psychologické vývojové diagnostice	dle vzdělávacího programu
certifikované kurzy v psychologických diagnostických metodách (např. užití Rorschachovy metody, Wechslerovy soubory) a další certifikované kurzy v dílčích oblastech klinické psychologie	dle vyhlášky

zařazení do psychoterapeutického vzdělávacího programu akreditovaného pro zdravotnictví	
další odborné akce pořádané IPVZ, AKP, Českomoravskou psychologickou společností, ČSL JEP a jiných odborných společnostech.	dle vyhlášky

Účastník specializačního vzdělávání musí získat celkem minimálně 25 kreditů, které mu umožní přistoupit k atestační zkoušce.

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí, praktických dovedností a seznam výkonů

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení záznamu o provedených výkonech (logbook) v rámci celé odborné praxe. Seznam výkonů a jejich četnost je stanoven jako minimální, aby účastník specializačního vzdělávání zvládl danou problematiku nejen po teoretické, ale i po praktické stránce.

Specializační vzdělávání v dětské klinické psychologii navazuje na základní vzdělávání v klinické psychologii, účastník má tedy již osvojeny znalosti a dovednosti klinického psychologa, opravňující k samostatné práci ve zdravotnictví. Základní kmen proto není ve specializačním vzdělávání obsažen.

a) Teoretické znalosti:

Vedle znalostí a dovedností, získaných během základního specializačního vzdělávání v klinické psychologii, musí klinický psycholog rozšířit a prohloubit, případně nově získat, tyto teoretické znalosti:

Z oboru dětské klinické psychologie

□ *Psychologická diagnostika*

- Detailní znalost konstrukce a interpretace vývojových škál N. Bayleyové a A. Gesella a dalších speciálních testů pro novorozenecký a kojenecký věk (NBAS; Faganovy testy; Piagetovské škály).
- Podrobná znalost konstrukce, psychometrických charakteristik a interpretačních možností hlavních výkonových testů určených pro dětský věk (různé verze SB testu, WISC-III, SON a další komplexní inteligenční soubory; testy specifických schopností a didaktické testy).
- Neuropsychologické metody a soubory pro dětský věk; pojetí současné vývojové neuropsychologie, aplikace neuropsychologických postupů v rané vývojové diagnostice; specifika diagnostiky dětí s kombinovaným postižením.
- Podrobná znalost klinických dotazníků a projektivních metod pro děti všech věkových skupin – principy konstrukce, psychometrické parametry a specifika interpretace těchto metod u dětí v závislosti na věku (zejména Rorschachův test, varianty TAT určené pro dětský věk, kresebné projektivní zkoušky, scénotest a test světa). Vývojová a projektivní interpretace dětské hry, kresby a scénických technik.

- Rodinná diagnostika – klinické a testové metody, analýza interakce, vedení rodinného rozhovoru. Metodologické aspekty rodinné diagnostiky.
- *Klinická vývojová psychologie:*
 - Podrobná znalost vývojových teorií a jejich pojetí vývojové psychopatologie.
 - Vývojové odchylky a poruchy – etiologické hypotézy, vztah normálního a patologického vývoje; specifika kognitivního, emočního a sociálního vývoje dětí s různými zdravotními problémy nebo tělesným a smyslovým postižením.
 - Agresivita a násilí v dětství.
 - Vývoj pojetí nemoci a smrti u dětí, dětská suicidalita.
- *Psychopatologie:*
 - Symptomatologie, syndromologie a nosologie psychických poruch u dětí, se zvláštním zřetelem k pojetí vývojové psychopatologie v různých teoretických směrech.
 - Klinický obraz duševních poruch u dětí v závislosti na věku a vývojové úrovni, diferenciální diagnostika (pervazivní vývojové poruchy, specifické vývojové poruchy řeči, učení, motoriky a chování, úzkostné a emoční poruchy, poruchy chování; dětské psychózy; disharmonický vývoj osobnosti).
 - Rodinná interakce a duševní zdraví, následky dysfunkční rodinné interakce, dětských traumat a zátěží.
- *Psychoterapie:*
 - Teoretická znalost hlavních psychoterapeutických směrů - specifika uplatnění u dětí a dospívajících.
 - Individuální psychoterapie dětí v kojeneckém, batolecím, školním věku a v období dospívání (v rámci psychodynamických, behaviorálních, kognitivně behaviorálních a humanistických směrů). Techniky individuální psychoterapie dětí.
 - Skupinová psychoterapie dětí (věková omezení, indikace a limity; teoretické přístupy, techniky).
 - Rodinná terapie dětí a dospívajících (historický vývoj teorií rodinné terapie, současné směry; indikace a omezení).
 - Metody krizové intervence při práci s dětmi a jejich rodinami.
- *Psychologická problematika somatických onemocnění:*
 - Psychické následky somatických onemocnění u dětí – zvláště onemocnění chronických a infaustních, vlivy individuální – vývojové, rodinné. Psychologické aspekty tělesných a smyslových defektů, charakteristiky vývoje dětí s tělesným nebo smyslovým postižením. Vnímání a diagnostika bolesti u dětí od kojeneckého věku, psychologie bolesti. Psychologické aspekty medicínských výkonů, možnosti psychologické přípravy na bolestivé zákroky a náročné lékařské výkony. Psychosomaticky založená onemocnění.

- *Etické otázky klinické psychologie:*
 - Etické otázky psychodiagnostiky, psychoterapie a psychologického poradenství u dětí; problematika rodinného práva. Mlčenlivost v dětské klinické psychologické praxi, specifické problémy práv dětí a dospívajících, informovaný souhlas rodiny a dítěte.

- *Pedagogika a duševní hygiena:*
 - Výchova dětí v rodině a mimo ní; náhradní rodinná péče a ústavní výchova, současná právní úprava. Děti ohrožené prostředím: týrané, zneužívané a deprivované dítě – diagnostické přístupy, možnosti prevence a terapie následků špatného zacházení s dítětem. Münchhausenův syndrom v zastoupení. Problematika posttraumatických stavů a následků katastrof v podmínkách rodiny a ústavní péče. Krizová centra, linky důvěry.
 - Výchova a vzdělávání dětí nemocných a dětí s postižením. Problematika integrace dětí s postižením do škol a společnosti; příprava na přechod do dospělosti.
 - Psychologické a pedagogické problémy hospitalizovaných dětí a dospívajících.
 - Negativní sociální jevy v populaci dětí a dospívajících (závislosti na psychoaktivních látkách, patologické hráčství; delinkvence mládeže – možnosti primární prevence, práce s rizikovými skupinami).

Z ostatních oborů

- *Základní znalost dětské psychofarmakologie*
- *Somatologie:*
 - Znalost základních fyziologických hodnot, norem tělesného růstu a pohlavního zrání. Podrobná znalost vývoje fyziologie a patofyziologie CNS a smyslových orgánů.
- *Orientace v klinických oborech medicíny:*
 - Znalost základních koncepcí klinických oborů, pediatrie, dětské neurologie a dětské psychiatrie.

b) Odborné praktické znalosti a dovednosti:

- *Psychodiagnostika:*
 - Schopnost samostatné volby specifických diagnostických nástrojů a určení strategie vyšetření, dovednost administrace a interpretace psychodiagnostických technik určených pro děti a dospívající. Dovednost vedení diagnostického rozhovoru a pozorování s dětmi různých věkových skupin a jejich rodinami. Schopnost analyzovat diagnostický problém; řešit náročné diferenciatně diagnostické problémy, formulovat psychologický nález a navrhnout terapeutický a rehabilitační plán.
- *Vývojová diagnostika:*

- Diagnostika dětí s vývojovým postižením a kombinovanými vadami, s těžkými poruchami řeči, s autismem a poruchami psychotického okruhu; u dětí s vývojovou úrovní do 3 let věku. Diferenciální diagnostika dětí s vážnými vývojovými nebo psychickými poruchami
- *Neuropsychologická diagnostika dětí a dospívajících:*
 - Použití speciálních neuropsychologických metod a baterií; neuropsychologický rozbor výsledků vývojových škál a dalších klinických diagnostických metod.
- *Psychoterapie:*
 - Praktická znalost psychoterapeutického vedení dětí všech věkových skupin. Schopnost navázat kontakt s dětmi a jejich rodiči v krizových situacích, poskytnout jim oporu a nabídnout možnosti další odborné péče. Schopnost provádět systematickou léčebnou péči a dlouhodobé psychologické vedení dětských pacientů, včetně individuální a skupinové psychoterapie, pro níž získal kvalifikaci speciálním vzděláváním.
- *Klinicko-psychologické poradenství:*
 - Schopnost posoudit z psychologického hlediska sociální, školní a výchovnou problematiku a poskytnout poradenskou péči v návaznosti na činnost dalších pracovníků ve zdravotnictví.
- *Rehabilitace:*
 - Schopnost realizovat metody rehabilitace psychických funkcí u dětí, resp. celkové psychologické rehabilitace nemocných dětí a dětí s různými typy postižení. Schopnost zvolit optimální strategii, vytvořit komplexní plán a realizovat neuropsychologickou rehabilitaci dětí a dospívajících.
- *Reedukace:*
 - Schopnost podílet se, případně vést reedukační činnost dětí od raného věku až do dospívání.

c) všeobecné požadavky:

- *Právní problematika ve zdravotnictví:*
 - Správní problematika, organizace systému zdravotní péče. Zdravotnická legislativa, základní právní předpisy vztahující se k posudkové činnosti.
- *Základní sociálně-právní normy a školská legislativa:*
 - Znalost organizace základního i speciálního školství. Sociální péče o děti v ČR, zákon o rodině. Ochrana práv dítěte.
- *Organizace a řízení:*
 - Je schopen organizačně vést a plánovat provoz některého typu klinicko-psychologického zařízení pro děti nebo dětského centra a koordinovat jeho práci s ostatními zdravotnickými pracovišti a poskytovat jim konsiliární služby. Zvládá spolupráci se školami, pedopsychologickými poradnami, orgány sociální péče a veřejnými institucemi. Má osvojeny základní pedagogické dovednosti a dokáže se aktivně podílet na výuce klinických

psychologů, lékařů a ošetřovatelského personálu a školit klinické psychology v oboru dětská klinická psychologie.

d) seznam požadovaných výkonů (logbook):

Uchazeč o atestační zkoušku z oboru dětská klinická psychologie musí předložit seznam pacientů, u nichž byly provedeny tyto výkony:

Výkony	Počet vyšetření
Psychopatologický nález - popis pacienta ve věku 0-18 let: jeho vzezření a chování, popis jeho rozumových funkcí, emotivity, motoriky, vůle apod., terminologií obecné psychopatologie	5
Klinické či výzkumné posouzení spontánní nebo strukturované hry dítěte nebo posouzení kvality rodinné interakce	5
Komplexní vyšetření dítěte od 0 do 3 let věku, obsaženo musí být posouzení vývojové úrovně a hodnocení vývojového profilu (Gesell, Bayleyová); hodnocení rodinných vztahů na základě přímého pozorování interakce; hodnocení osobnostních / temperamentových charakteristik dítěte	5 (alespoň 1 vyšetření musí být prezentováno a obhájeno na supervizním semináři)
Komplexní vyšetření dítěte od 3 do 6 let věku, obsaženo musí být posouzení vývojové úrovně nebo vyšetření inteligence u dětí do 6 let věku s využitím globální vývojové škály (Gesell, Bayleyová, Mnichovská vývojová diagnostika) nebo globálního inteligenčního souboru pro předškolní věk (SB-IV, TM-SB, K-ABC, McCarthy, SON-R ap.); hodnocení rodinných vztahů na základě přímého pozorování interakce a/nebo alespoň 2 klinických metod (kresebné metody, scénotest, projektivní rozhovor, varianty TAT, event. Bene-Anthony); hodnocení osobnostních charakteristik dítěte	5 (alespoň 1 vyšetření musí být prezentováno a obhájeno na supervizním semináři)
Komplexní vyšetření dětí školního věku (7-13 let) obsahující hodnocení schopností (s využitím globální individuální intelektové baterie a testů či škál speciálních schopností), osobnosti a rodinných vztahů (včetně diagnostického rozhovoru/hry s dítětem a rozhovoru s rodiči), k diagnostice osobnosti musí být použit ROR, scénotest nebo varianta TAT a projektivní rozhovor	5 (alespoň 1 vyšetření musí být prezentováno a obhájeno na supervizním semináři)
Komplexní vyšetření dospívajících (13-18 let) obsahující kompletní vyšetření kognitivních schopností (s využitím Wechslerových souborů a testů speciálních schopností) a osobnosti (včetně diagnostického rozhovoru, projektivních metod a alespoň jedné metody dotazníkové)	5 (alespoň 1 vyšetření musí být prezentováno a obhájeno na supervizním semináři)
Komplexní vyšetření (psychické funkce, intelekt, paměť, pozornost, osobnost, rodinné vztahy atd.) v rámci diferenciativní diagnostiky. Věk 0-18 let	20
Psychoterapie individuální, event. krizová intervence nebo individuální klinické poradenství (věk 0-18 let) nejméně v rozsahu 5 hodin v rozmezí minimálně 3 měsíců	20 pacientů
Návrh komplexního léčebného nebo rehabilitačního programu, včetně návrhu školního zařazení či speciálně pedagogické péče	20 pacientů

Rodinné klinicko-psychologické poradenské vedení nebo rodinná terapie	20 sezení
---	-----------

4 Hodnocení specializačního vzdělávání

- a) průběžné hodnocení školitelem:
- do průkazu odbornosti průběžné dokumentování praxe během přípravy a záznam všech absolvovaných školicích akcí, zejména povinných; záznamy a hodnocení školitelem jsou prováděny pravidelně v šestiměsíčních intervalech
- b) předpoklad přístupu k atestační zkoušce:
- absolvování povinných školicích akcí – záznam v průkazu odbornosti,
 - splnění požadovaných výkonů (logbook potvrzený školitelem), obhájení předepsaných diagnostických případů,
 - vypracování kazuistiky
 - získání minimálně 25 kreditů za celou dobu specializačního vzdělávání
- c) vlastní atestační zkouška - probíhá dle § 6-7 vyhlášky č. 189/2009 Sb.
- *část teoretická* – 3 odborné otázky:
 - speciální metody psychodiagnostiky dětí a dospívajících
 - psychopatologie a psychodiagnostika dětí a dospívajících
 - psychoterapie
 - *část praktická* – obhajoba písemně vypracované kazuistiky.

5 Profil absolventa

Dětský klinický psycholog po absolvování specializačního vzdělávání má odborné schopnosti, znalosti a dovednosti, které jej opravňují poskytovat specializovanou psychologickou péči dětem všech věkových kategorií ve všech typech zdravotnických zařízení, ve státním i nestátním sektoru. Pracuje na samostatném pracovišti klinické psychologie nebo ve zdravotnickém týmu určitého lékařského oboru, je připraven organizačně řídit a plánovat provoz klinicko-psychologického zařízení. Je seznámen se zásadami poskytování zdravotní péče. Ve své činnosti vychází ze svých odborných znalostí a dovedností a z etických zásad psychologické péče.

5.1 Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

Kromě odborných činností klinického psychologa s dětmi i dospělými (*podle § 22 zákona č. 96/2004 Sb, resp. § 109 vyhlášky č. 424/2004 Sb.*) je způsobilý samostatně poskytovat i specializované klinicko-psychologické výkony ve zdravotní péči o děti, zejména:

- specializovanou klinickou psychologickou diagnostiku dětí a dospívajících, včetně dětí do 3 let věku a dětí s těžkým vývojovým nebo kombinovaným postižením

- a dětí s vážnými psychickými poruchami (infantilní autismus, pervazivní vývojové poruchy a poruchy psychotického okruhu);
- diferenciální diagnostiku dětí s vážnými psychickými nebo vývojovými poruchami v rámci klinické praxe a činnosti posudkové;
 - specializované psychoterapeutické vedení a základní psychoterapeutickou péči o děti všech věkových skupin; případně systematickou psychoterapii na základě získané specifické psychoterapeutické kvalifikace;
 - systematické dlouhodobé psychologické vedení dětí a dospívajících se zdravotním ohrožením, vývojovými poruchami, poruchami adaptace i dalšími psychopatologickými syndromy;
 - neodkladnou specializovanou péči v případě psychických krizí a traumat u dětí a dospívajících;
 - specializované dětské klinické poradenství, popřípadě rehabilitační či reedukační psychologické postupy v rámci zdravotní péče o děti a dospívající;
 - konsiliární, dispenzární a posudkovou činnost (zejména v oborech pediatrie, dětské neurologie, rehabilitace, dětské psychiatrie; logopedie);
 - prevenci, zejména v rámci výchovy a osvěty, včetně prevence psychologických problémů zdravotnických pracovníků a prevence negativních sociálních jevů ohrožujících zdravý vývoj dítěte;
 - metodické řízení a organizace psychologické péče o děti, samostatné vedení a organizace práce specializovaných klinicko-psychologických pracovišť pro děti a dětských center;
 - vzdělávání ostatních zdravotnických pracovníků v oboru dětské klinické psychologie.

Do doby získání specializované způsobilosti (atestační zkoušky) vykonává klinický psycholog uvedené specializované činnosti pouze **pod odborným dohledem školitele**.

Dále je oprávněn k provádění činností zdravotnického pracovníka v souladu s § 3, odst. 1, 2 a § 22 zákona č. 96/2004 Sb, ve znění pozdějších předpisů.

6 Charakteristika akreditovaných zařízení

Vzdělávací instituce a zdravotnická zařízení zajišťující výuku účastníků specializačního vzdělávání musí být akreditováno dle ustanovení § 45 zákona č. 96/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Tato zařízení musí účastníkovi zajistit absolvování specializačního vzdělávání dle příslušného vzdělávacího programu. Minimální kritéria akreditovaných zařízení jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.

6.1 Požadavky pro udělování akreditace k uskutečňování praktické části vzdělávacího programu

Personální požadavky	<p>Odborná kvalifikace školitele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specializace v oboru dětská klinická psychologie • Registrace (osvědčení k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu) • (doklady o odborné a specializované způsobilosti) • Minimální pracovní úvazek školitele na pracovišti, kde bude poskytována praktická výuka činí 0,2 <p>Personální zajištění:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokud je na pracovišti zaměstnán pouze 1 psycholog ve funkci školitele, uvede pracoviště v žádosti jméno osoby, která přebírá funkci školitele a vykonává odborný dohled po dobu nepřítomnosti školitele na pracovišti, přesáhne-li tato doba 1 měsíc.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení základními diagnostickými metodami a dalšími pomůckami, které umožňují kvalifikované a současným požadavkům odpovídající provádění zdravotnické činnosti dětského klinického psychologa. • Prostorové podmínky splňují běžné požadavky na psychologickou ambulanci
Organizační a provozní požadavky	<p>Charakter pracoviště:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klinikovo-psychologické pracoviště pro péči o děti (samostatné ZZ nebo jako součást většího lůžkového nebo ambulantního zdravotnického zařízení). – Poskytování zdravotní péče v oboru dětská klinická psychologie.
Bezpečnost a ochrana zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany včetně ochrany před ionizujícím zářením. • Výuka k bezpečné a zdravé neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.

6.2 Požadavky pro udělení akreditace k uskutečňování teoreticko-praktické části vzdělávacího programu

Personální požadavky	<p>Odborná kvalifikace školitele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specializace v oboru dětská klinická psychologie – specializovaná způsobilost v příslušném oboru • Nejméně 5 let praxe na klinicko-psychologickém pracovišti pro děti • Registrace – osvědčení k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu <p>Personální zajištění:</p>
-----------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Na pracovišti musí být zaměstnání aspoň 2 dětští kliničtí psychologové s registrací a nejméně pětiletou klinickou praxí. Alespoň jeden z nich musí být zaměstnán na akreditovaném pracovišti na plný úvazek. <ul style="list-style-type: none"> – Doklady o odborné a specializované způsobilosti.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení základními diagnostickými metodami a dalšími pomůckami, které umožňují kvalifikované a současným požadavkům odpovídající provádění zdravotnické činnosti dětského klinického psychologa. • K dispozici je učebna nebo prostor, který může být využit jako seminární místnost s kapacitou nejméně 10 osob. • Na pracovišti je dostupná základní současná odborná literatura (povinná literatura uvedená ve vzdělávacím programu). • Vybavení počítačovou technikou (s možností komunikace přes Internet).
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Poskytování zdravotní péče (dle příslušného oboru)
Bezpečnost a ochrana zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany včetně ochrany před ionizujícím zářením. • Výuka k bezpečné a zdravé neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. • Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.

6.3 Požadavky pro udělování akreditace k uskutečňování teoretické části vzdělávacího programu

Personální požadavky	<p>Odborná kvalifikace školitele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specializace v oboru dětská klinická psychologie • Nejméně 10 let praxe na dětském klinicko-psychologickém pracovišti • Publikační a pedagogická činnost v oboru • Zajištěná spolupráce s dalšími odborníky v oboru (v rámci pracoviště nebo smluvně zajištěná dohoda o spolupráci s dalšími dětskými klinickými psychology, kteří splňují požadavky na odbornost školitele). <ul style="list-style-type: none"> – Osvědčení k výkonu nelékařského zdravotnického povolání bez odborného dohledu. – Doklady o odborné a specializované způsobilosti.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Pracoviště disponuje prostorovým i organizačním zázemím pro pořádání kurzů, má k dispozici učebny a seminární místnosti. Musí být vybaveno počítačem, výukovými pomůckami (dataprojektor apod.) a musí mít přístup na internet. • K dispozici je základní současná odborná literatura.

Bezpečnost a ochrana zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • Součástí teoretické i praktické výuky je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany včetně ochrany před ionizujícím zářením. • Výuka k bezpečné a zdraví neohrožující práci vychází z požadavků platných právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. • Požadavky jsou doplněny informacemi o rizicích možných ohrožení v souvislosti s vykonáváním praktické výuky, včetně informací vztahujících se k opatřením na ochranu před působením zdrojů rizik.
------------------------------------	--

7 Programy povinných kurzů a seminářů

7.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit

7.1.1 Program specializačního kurzu dětské v klinické psychologii

Předmět	Minimální počet hodin
Teoretická východiska, principy administrace a interpretace vývojových škál	2
Teoretická východiska, principy administrace a interpretace výkonových a projektivních testů určených pro dětský věk	2
Diferenciální diagnostika pervazivních vývojových poruch (autistické spektrum) a psychotické poruchy u dětí (klinický obraz, možnosti psychoterapeutické intervence)	2
Dětská neuropsychologie, diagnostika a psychologická péče o děti s vývojovými poruchami	2
Dítě ohrožené prostředím – problematika dětí týraných, zanedbávaných a zneužívaných v klinicko psychologické praxi	2
Agrese a násilí v dětství, posttraumatická stresová porucha u dětí, disociativní projevy	2
Psychosomatické poruchy u dětí	2
Pojetí nemoci a smrti u dětí, psychologická péče o děti s vážným somatickým onemocněním.	2
Psychoterapeutické postupy a metody; specifické problémy psychoterapie dětí a dospívajících	1
Vývojová psychopatologie (klinický obraz duševních poruch u dětí v závislosti na věku a vývojové úrovni, možnosti terapie)	2
Rodinná diagnostika a terapie	2
Celkem	21

7.1.2 Personální a technické zabezpečení kurzu

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři – zkušení odborníci v oblasti dětské klinické psychologie, s minimálně 5 lety praxe v oboru
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů

Program specializačních seminářů v dětské klinické psychologii

Předmět	Minimální počet hodin
Rozbor kasuistických příkladů s důrazem na diferenciální diagnostiku, přehled souvisejících teoretických aspektů	3
Aktuální téma z oblasti dětské klinické psychologie	3
Celkem	6

7.1.3 Personální a technické zabezpečení kurzu

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři – zkušení odborníci v oblasti dětské klinické psychologie, s minimálně 5 lety praxe v oboru
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů

8 Seznam doporučené literatury

Doporučená literatura
BAŠTECKÁ, B., GOLDMANN, P.: <i>Základy klinické psychologie</i> . Portál, Praha, 2003.
DUNOVSKÝ, J., DYTRICH, Z., MATĚJČEK, Z.: <i>Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě</i> . Grada, Praha, 1995.
<i>Duševní poruchy a poruchy chování: diagnostická kritéria pro výzkum: mezinárodní klasifikace nemocí - 10. revize (MKN-10)</i> . PCP Praha, 1996.
HORT, V., HRDLIČKA, M., KOCOURKOVÁ, J., MALÁ, E.: <i>Dětská a adolescentní psychiatrie</i> . Portál, Praha, 2008.
HÖSCHL, C., LIBIGER, J., ŠVESTKA, J.: <i>Psychiatrie</i> , Tigis, Praha, 2004
KRATOCHVÍL, S.: <i>Základy psychoterapie</i> . Portál, Praha, 2006.
LANGMEIER, J., BALCAR K., ŠPITZ J.: <i>Dětská psychoterapie</i> . Portál, Praha, 2000.
LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D.: <i>Vývojová psychologie</i> . Grada, Praha, 2.ed., 2006.
Manuály psychodiagnostických metod
MATĚJČEK, Z.: <i>Praxe dětského psychologického poradenství</i> . SPN, Praha, 1991.
<i>MKN 10 Duševní poruchy a poruchy chování</i> . SZO Ženeva, Psychiatrické centrum Praha, 1992.
PIAGET, J., INHELDEROVÁ, B.: <i>Psychologie dítěte</i> . Portál, Praha, 2000.
PREISS, M.: <i>Klinická neuropsychologie</i> . Portál, Praha, 1998.
ŘÍČAN, P., KREJČÍŘOVÁ, D.: <i>Dětská klinická psychologie</i> . 4. vyd. Grada, Praha, 2006.
ŘÍČAN, P., ŽENATÝ, J.: <i>K teorii a praxi projektivních technik</i> . Bratislava, 1987.
SMOLÍK, P.: <i>Duševní a behaviorální poruchy: Průvodce klasifikací, nástin nozologie, diagnostika</i> . Max Maxdorf, Praha, 2002.
SVOBODA, M., ČEŠKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H.: <i>Psychopatologie a psychiatrie</i> . Portál, Praha, 2006.
SVOBODA, M., KREJČÍŘOVÁ, D., VÁGNEROVÁ, M.: <i>Psychodiagnostika dětí a dospívajících</i> . Portál, Praha, 2001.
VÁGNEROVÁ, M.: <i>Vývojová psychologie</i> . Portál, Praha, 2000.
VANÍČKOVÁ, E., PROVAZNÍK, K., HADJ-MOUSSOVÁ, Z., SPILKOVÁ, J.: <i>Sexuální násilí na dětech</i> . Portál, Praha, 2000.
VODÁČKOVÁ, D.: <i>Krizová intervence</i> . Portál, Praha, 2008.

Testové psychodiagnostické metody
Za základní jsou považovány originální manuály, resp. další relevantní prameny k jednotlivým metodám.
Rorschachova metoda
TAT a odvozené techniky
SON-R

WISC-III (2002)
SB – test (varianty)
Časopisy
Československá psychologie
Psychologia a patopsychologia diet'at'a
Česká a slovenská psychiatrie